

NEWSLETTER/BULLETIN

CANADIAN ASSOCIATION FOR THE
ADVANCEMENT OF NETHERLANDIC STUDIES

ASSOCIATION CANADIENNE POUR
L'AVANCEMENT DES ÉTUDES NÉERLANDAISES

April 2304

ISSN 2290-7300

avril 2304

Editorial

Mary Eggermont-Molenaar

Onlangs reageerden de bestuursleden van Universiteit Leidse in paniek nadat er klachten waren gekomen over een schilderij met sigaarrokende bestuursleden van Universiteit Leiden. Het schilderij werd achterelkaar van de muur gehaald. Heren en sigaren zijn niet meer van de tegenwoordige tijd en werden door sommigen ook niet geacht van de verleden tijd te zijn geweest. Neo-kolo-

nialen drukken normen en waarden van vandaag op gisteren. Nadat de gemoederen tot rust en ook tot inzicht over de verleden tijd waren gekomen is het schilderij van Hein Dool weer teruggehangen. Ook de bijna 90-jarige Rein Dool had over de gang van zaken een en ander te zeggen, zie en luister hier:¹

Prof. em. dr. Nicoline van der Sijs, is auteur van een onwaarschijnlijk groot aantal publicaties over de Nederlandse taal. Verschillende daarvan zijn te raadplegen [HIER](#). Nicole laat weten dat de Taalunie als onderdeel van haar website [MijnNederlands](#) per 21 februari 2023 [nog een site](#) heeft gelanceerd.

Deze site geeft een paar links, nieuwsbrieven, radio- en tv-uitzending specifiek voor Nederlandstalige emigranten (waaronder onze eigen CAANS Newsletter Nieuwsbrief).

[HIER](#) staat een interessant interview over kinderen tweetalig opvoeden - [OOK!](#)

Nicoline van der Sijs

¹ [https://www.google.com/search?](https://www.google.com/search?client=safari&rls=en&q=Rein+Dool+dordrecht&spell=1&sa=X&ved=2ahUKEwjapbCK-ZX9Ah-WVMDQIHVNOAX8QBSgAegQICRAB&biw=1094&bih=830&dpr=1#fpstate=ive&vld=cid:9fd01306,vid:Eq5uK9hJYM)

[client=safari&rls=en&q=Rein+Dool+dordrecht&spell=1&sa=X&ved=2ahUKEwjapbCK-ZX9Ah-WVMDQIHVNOAX8QBSgAegQICRAB&biw=1094&bih=830&dpr=1#fpstate=ive&vld=cid:9fd01306,vid:Eq5uK9hJYM](https://www.google.com/search?client=safari&rls=en&q=Rein+Dool+dordrecht&spell=1&sa=X&ved=2ahUKEwjapbCK-ZX9Ah-WVMDQIHVNOAX8QBSgAegQICRAB&biw=1094&bih=830&dpr=1#fpstate=ive&vld=cid:9fd01306,vid:Eq5uK9hJYM)

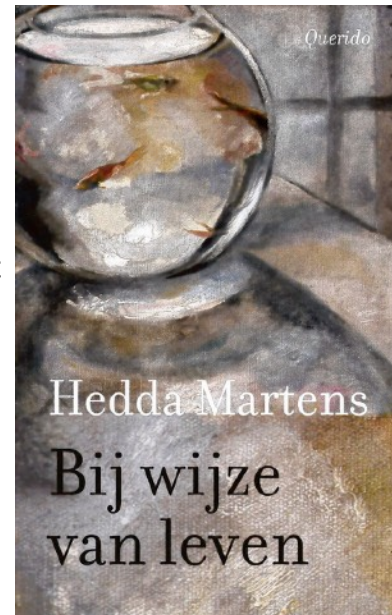
De wereldberoemde sopraan **Elly Ameling** is in februari 90 jaar geworden. De CAANS Newsletter van augustus 2020 bevat een verslag van Elly over haar meer dan 38 engagements in Canada en een link naar haar zanglessen per video.

In 1996, bij haar afscheid als zangeres, kreeg Elly van het Koninklijk Concertgebouw een mooie ring, de Elly Ameling ring, met de bedoeling die door te geven aan de meest internationaal bekende zanger(es) van het Lied. In 1996 gaf Elly de ring al gelijk door aan de bariton Robert Holl. Tijdens een uitzending van Podium Klassiek op 12 februari van dit jaar gaf Rob deze ring door aan de sopraan Lenneke Ruiten, oud-leerling van Holl en Ameling. Elly liet me weten dat de uitzending een mooie happening was geweest en stuurde me een uur van puur kijk- en luisterplezier van [deze happening](#).

De Biesheuvelprijs, dit jaar 5400 euro, komt via crowdfunding tot stand en bedoelt het genre van de verhalenbundel in het zonnetje te zetten. Dit jaar, op 19 februari, werd de prijs uitgereikt aan **Hedda Martens (Henrietta Plantenga (1947))** voor haar verhalenbundel *Bij wijze*

van leven. Volgens de jury is haar bundel een proeve van absoluut meesterschap omdat Martens 'juist in het kleine, in het korte, steeds weer een enorme afstand weet af te leggen. Hedda was zo vriendelijk ons een verhaaltje uit haar winnende bundel te geven Zie blz. 6

Rond 3 februari wijdden veel kranten, radio's en TV-programma's zich aan de herinne-ringen van de Watersnoodramp van 1953. Droevige herinneringen die gepaard konden gaan met gevoelens van trots en veiligheid: Delta-Werken, zo'n ramp kan ons niet meer gebeuren (nu ja, effe niet in Zeeland). Verderop in dit nummer een paar sombere stukjes – reacties op zaken waarop CAANS-leden me wezen – over door de mens gemaakte rampen, over het nut van geschiedenisles en over Nederlandse troostmeisjes.

Editorial • Mary Eggermont-Molenaar	1
Programma Jaarvergadering '23	
Tanja Collet	4
In dit nummer	
Heimwee • Hedda Martens	6
Geschiedenisles Holocaust • Mary E.M.	7
Troostmeisjes, inleiding • Mary E.M.	9
Troostmeisjes • Jan Ruff	10
News from the Chapters	12
Montreal • Ottawa	
From the Journals • Basil Kingston	14
Nagekomen bericht: dubbele nationaliteit.	16
Membership renewal • Peter Tijssen	17

CAANS-leden of -sprekers in het nieuws

Joke van Leeuwens nieuwste boekje, *Aan tafels*, bevat een ononderbroken, sprankelend beeldsprakig gedicht over lockdowns en Covid, ouderdom en herinneringen. Voor een bespreking ervan, beeldspraak in een gedicht, luister [HIER](#).

En dat is niet alles. Daarna verscheen nog *Dát bedoel ik, zei de zalm*. Een recensie over nog een sprankelend boek verscheen in TZUM (waarop u zich allemaal gratis kunt [abonneren](#))

Olf Praamstra produceerde onlangs, met zijn opvolger prof. dr. Rick Honings en Nick Tomberge, een blog aangevuld met een schitterende fotoreportage. Deze werd gemaakt naar aanleiding van hun Multatuli-jacht afgelopen september in Indonesië. Het geheel is [HIER](#) vinden op *Neerlandistiek*. Online tijdschrift voor taal- en letterkunde.

Mensje van Keulen publiceerde deel III van haar autobiografie, *Moeder en pen*. Je zult maar net gerenommeerd schrijver zijn, je echtgenoot verliezen en een kind krijgen.

[HIERBIJ](#) een paar bladzijden moedervreugde.

**Canadian Association for the Advancement of Netherlandic Studies
Association canadienne pour l'avancement des études néerlandaises**

**CAANS 2023
27 and 28 May / 27 et 28 mai**

Conference program / Programme du colloque

Saturday, 27 May / Samedi 27 mai

- **9:00 – 10:00 (EST)**

Keynote lecture / Conférence d'ouverture

Willem van der Molen (Royal Netherlands Institute of South-east Asian and Caribbean Studies / University of Indonesia):

De Nederlanders in de ogen van Javanen

- **10:30 – 12:00 (EST)**

Belgium's colonial past / Le passé colonial de la Belgique

- **Idesbald Goddeeris** (KU Leuven, Belgium): Het dekoloniale debat in België
- **Winibert Segers** (KU Leuven, Belgium): Twee liederen over Congo
- **Judith Sinanga-Ohlmann** (University of Windsor, Canada): Le totem des Baranda – une fiction au service de l'Histoire

- **13:00 – 14:00**

Of "godly sins" and funerary heritage / « Pêché divin » et patrimoine funéraire

- **Marie Vierin** (Université de Liège, Belgium): « Als een foedraal om een juweel »: Éloge et culture du désir inter-féminin dans le roman *De goddelijke zonde* d'Edith Werkendam
- **Korrie Korevaart** (Universiteit Leiden, The Netherlands): Het wonder van Weesp: een zerkenlichter uit 1662

- **14:30 – 15:00**

Dutch speaking immigration / Immigration néerlandophone

- **Eric Mielants** (Fairfield University, USA): Elite migration from the Low Countries to North America (1990-2022). A case study on socio-cultural and political belonging of Dutch speaking immigrants.

Sunday, 28 Mai/ Dimanche 28 mai

- **10:00 – 11:00 (EST)**

The Dutch colonial past / Le passé colonial des Pays-Bas

- **Jac Geurts** (Radboud Universiteit Nijmegen, The Netherlands): Zijn de Nederlanders de 'uitvinders' van de Apartheid in Zuid-Afrika?
- **Michiel Horn** (York University, Canada): Two Friesian cousins in the Netherlands East Indies

- **11:30 – 12:00 (EST)**

International Dutch linguistics and literature / Études néerlandaises internationales

- **Margreet de Rooij-Mohle** (University of Waterloo, Canada): Shaping others' future actions: a conversation analytic exploration of the design of offers, proposals and suggestions in Dutch

- **13:00 – 14:00 (EST)**

Belgian (in)tolerance / (In)tolérance belge

- **Adrian van den Hoven** (University of Windsor, Canada): The creation of the Husserl Archives at the Catholic University of Louvain
- **Christine Brooks** (Conseil scolaire catholique Providence, Canada): La caricature et l'hyperbole dans la représentation de l'autre : le cas des régions belges

- **14:00 – 14:30 (EST)**

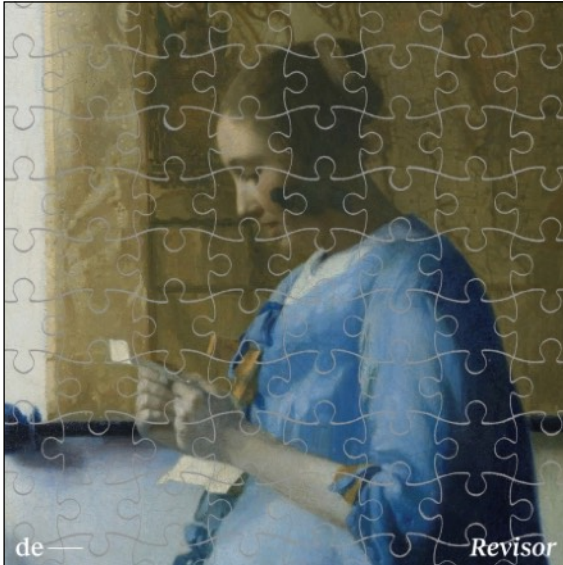
Concluding remarks / Clôture du colloque

congress 2023 | **congrès 2023**
 OF THE HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES | DES SCIENCES HUMAINES
 Reckonings & Re-Imagings | Confronter le passé, réimaginer l'avenir

IN DIT NUMMER

Heimwee

Door Hedda Martens

Beeld via het Rijksmuseum

hoe is het mogelijk dat ze die in tweeën hebben gebroken, die snee in het midden nee onzin, kom nou, zij weet immers van niets. Hoe lang geleden alweer dat ze daar gestaan heeft, aan het venster en wat leest ze, die wenkbrauw, het zal toch niet iets ergs zijn geweest; haar mond staat een beetje open en hij schaamt zich bijna als hij de stukjes samenvoegt, zo nabij. Maar goed dat zij ook daar niets van kan weten: hoe hij hier zit, voorzichtig zijn duim op haar lippen plaatst en de mond omhoog schuift, nog net geen aansluiting bij de wenkbrauw maar hij gaat nu liever eerst aan die landkaart op de achtergrond beginnen, de stevige, donkere lijn van de stok waardoor de kaart mooi recht hangt. Iets te makkelijk eigenlijk, maar zo is hij zijn gevoel weer een beetje de baas.

Hoe dan ook kan hij beter landkaarten doen, daar leer je wat van en hij heeft van vroeger nog hele grote die bijna niet op de tafel passen. Maar zelfs dan kan het heimwee hem aangrijpen, de puntige bergketens, de blauwe meren van Zwitserland en de kleine, schuin gedrukte namen van een waterval, een bergpas. Hij herinnert zich de overdekte houten brug, het tochtje met een boot, hoe heet het, een raderboot ja, de o zo hoge, spierwitte sneeuw tegen de lucht, het zwevende silhouet van een vogel. Toen. Hij was er, hij heeft het meegemaakt, soms komen geuren terug in zijn neus, klinkt in zijn oren een verre taal. Er was zelfs een puzzelstukje met de naam van het dorp waar het kabelbaantje begon, daar weet hij nog alles van, de uitroep van zijn moeder toen het opeens stopte en ze stil bleven hangen, een kwartier lang tussen hemel en aarde zo eindeloos, met in zijn mond een Zwitserse kruidenbonbon.

Hij haalt koffie en overziet staande de puzzeltafel, brieflezende vrouw. Het lijkt een chaos maar hij weet het precies, de grote en kleine eilanden die bij de stoel horen met bolle koperen spijkers, bij de landkaart, de geplooidde doek linksonder. Haar handen, de wenkbrauw. Het heimwee is al bijna weg, blijft in de luwte; hij vindt dat hij snel is van-

daag, goed werk, hij krijgt er plezier in. Dus als een tijdje bezig is geweest met een beschadwd, wit muurvlak, erg moeilijk en saai, gaat hij toch weer op zoek naar de grenzen van datzelfde wit met het blauwe jak – nog niet meteen de voorzijde die zo helder is en zo hopeloos teder, maar de achterkant: stevig en donker in een rechte baan, solide haast, als een boerenkiel.

Dit verhaal werd in 2021 in *De Revisor* gepubliceerd, staat in *Bij wijze van leven*, (Querido, Amsterdam), de bundel Korte Verhalen, die in 2023 de Biesheuvelprijs won. Met toestemming van Hedda en Uitgeverij Querido staat het nu in dit nummer, waarvoor onze hartelijke dank.

Geschiedenisles Holocaust

Voor mij roept de Holocaust de vraag op wat middelbare scholieren eigenlijk leren over de Holocaust. Van David Molenaar (geen familie), directeur-uitgever Voortgezet Onderwijs en Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO) bij Malmberg hoorde ik dat met betrekking tot dit onderwerp de leerdoelen van Methode Memo zijn:

- Je kunt uitleggen welke ideeën nazi's hadden over joden en andere groepen.
- Je kunt beschrijven hoe de vervolging van joden verliep in Duitsland en Oost-Europa.
- Je kunt beschrijven hoe de vervolging van joden in Nederland verliep.

Onderwijsmateriaal, samengevat, luidt:²

Voor het vak Geschiedenis bieden wij de lesmethode Memo. Zowel voor de onderbouw als voor vmbo bovenbouw en als voor vbo/havo/vwo bovenbouw.

Memo maakt leerlingen vertrouwd met de grote lijnen van de geschiedenis. Naast de historische kennis ontwikkelen ze hun historische vaardigheden en leren ze hoe verhalen over het verleden tot stand komen en hoe belangrijk het is om kritisch met zulke verhalen om te gaan – het 'historisch denken'. De heldere teksten, de systematische training in historisch denken, de boeiende opdrachten en uitdagende oefeningen stellen leerlingen in staat om zich uitstekend voor te bereiden op het proefwerk en examen. Met mooi beeldmateriaal en uitdagende opdrachten komt geschiedenis tot leven.

(Lesmateriaal volg hier)

Jodenvervolging in Duitsland en Oost-Europa

In Duitsland woonden ongeveer 500.000 joodse Duitsers. Dat was minder van 1% van de bevolking. De meesten woonden al lang in Duitsland en voelden zich 'gewone' Duitsers.

Toen de nazi's in 1933 aan de macht kwamen, begon de discriminatie van de Duitse joden. Zij werden niet lang hetzelfde behandeld als andere Duitse burgers. Zo werden joodse ambtenaren ontslagen. Ook mochten joden niet meer in parken en zwembaden komen. In 1935 werd in een wet bepaald wanneer iemand Duitser of jood was. Voortaan mochten joodse Duitsers en andere Duitsers niet meer met elkaar trouwen, joden verloren door deze wet ook hun grondrechten. In heel Duitsland werden joden het slachtoffer van pesterijen en geweld. Zo vernielden nazi's joodse winkels en joodse kerken.

---

² <https://www.malmberg.nl/voortgezet-onderwijs/methodes/mens-maatschappij/geschiedenis.htm>

In 1939 viel Duitsland Polen binnen. Daar was bijna 10% van de bevolking joods. Ook de Poolse joden kregen te maken met discriminatie en mishandeling. Zij moesten een jodenster op hun kleding dragen. Joden uit het hele land moesten hun huizen verlaten en in overbevolkte getto's gaan wonen. Dat waren wijken die afgesloten waren van de rest van de stad. Zo wilden de nazi's de joden afzonderen van de rest van de samenleving.

In 1942 liep de Duitse aanval in de Sovjet-Unie vast. Hitler besloot daarop dat het uitmoorden van de joden nu zijn belangrijkste doel was. Vanaf januari 1942 werden uit alle gebieden die Duitsland bezette, dagelijks duizenden joden per trein naar vernietigingskampen gebracht, zoals Sobibor en Auschwitz-Birkenau [...]

Vanaf 1942 begonnen de Duitsers systematisch alle joden in de bezette landen op te pakken. Elke jood kreeg een oproep om zich met wat bagage op een verzamelplaats te melden. Sommige joden doken onder, maar vaak werden ze verraden, omdat mensen daarvoor een beloning kregen. Alle joden werden bijeengebracht in doorgangskampen (in Nederland in Westerbork, Amersfoort en Vught). Vandaar werden ze per trein naar de vernietigingskampen gedeporteerd (afgevoerd), deels in goederenwagens. De mensen in de treinen hadden geen idee wat hun te wachten stond. Na aankomst in het vernietigingskamp werden sommigen eerst nog opgesloten om een tijd voor de Duitsers te werken. De meesten werden direct naar de gaskamers gebracht. Daar zouden ze een douche krijgen. Met die leugen voorkwamen de Duitsers paniek en chaos. Na de vergassing werden andere joden gedwongen de lijken in grote kuilen te begraven of in crematoria te verbranden.³

In totaal hebben de Duitsers ongeveer zes miljoen joden vermoord. De Holocaust wordt ook wel Shoah genoemd, het Hebreeuwse woord voor 'ramp.' Het is de grootste volkenmoord of genocide uit de modern tijd. Behalve joden hebben de nationaal-socialisten ook zo'n half miljoen Roma en Sinti vermoord.

Belang geschiedenisles

Tot zover de onderwijstekst van leer methode Memo. Onderaan het artikel van professor Albers zijn video's te zien van jongeren die op straat worden geïnterviewd. Een paar zijn van mening dat het belangrijk is niet te vergeten wat er is gebeurd, want het gebeurt hoe dan ook nu nog [in Oekraïne]. Eentje – zat hij in Nederland op school? – wist niet wat de Holocaust was en vindt nadenken over wat er voor 1945 gebeurde niet de moeite waard. "Kijk eens naar wat er nu in Oekraïne gebeurt".

Conclusie

Dit artikel begon met een alarmerend artikel waarin wordt gezegd dat een kwart van de jongeren niet veel weet heeft over de Holocaust gevolgd door een uiteenzetting over de onderzoeksmethode van het onderzoek waarop deze mening is gebaseerd.

Uit de tekst van onderwijsmethode Memo blijkt dat de leerdoelen voorbereiden op proefwerken en het eindexamen. De jongeman die zijn schouder ophaalde over zijn onwetendheid over de Holocaust en degenen die zich die geschiedenis wel herinneren zijn unaniem van mening dat herinneren niet veel zin heeft, "het gebeurt nu weer". Koning Herodes wist de aangekondigde komst van een koning van de Joden niet

---

³ Wat in Auschwitz-Birkenau en andere kampen gebeurde aan gruwelijkheden staat onder andere in mijn boek *De Juta-kinderen: van Sunny Home tot een bunker in Berlijn* (2021). Hoe het afliep met Ernst-Jan Grawitz, Reichsartzt, schoonzoon van een van de Juta-kinderen, aan wie toestemming gevraagd moest worden op 'medische' proeven op gevangenen in die kampen is te zien in de film *Der Untergang* (*The Downfall*) is van af minuut 118.

tegen te houden en ja, ergens zal er wel weer een Hitler, Mussolini, Napoleon, Pol Pot, Putin, Stalin in den dop in de wieg liggen. En elders de volgelingen. Geen geschiedenis-les die daar wat aan kan doen. Help, ik was nog wel het lievelingetje van de lerares Geschiedenis op school.

Het gebeurt weer. Afgezien van de vrijwilligers, een half miljoen jonge Russen hebben hun vaderland ontvlucht, een half miljoen staat voor de keuze om wegens dienstweigering door kogels van moedertje Rusland om het leven gebracht te gaan worden of, als Westers kanonnenvlees te gaan dienen. Talloze jonge Oekraïeners stonden en staan voor de keuze hun land te ontvluchten of hun Russische leeftijdsgenoten om het leven te moeten brengen. Iedere keuze zal hen trauma's voor de rest van hun leven opleveren. Nogmaals, Holocaust-les verhindert de volgende manmade ramp niet. Wat dan wel?

Troostmeisjes

Inleiding door Mary Eggermont-Molenaar

CAANS Ottawa-lid Yvonne Temple-Meulemans wees me op een artikel van Thijs Niemandtsverdriet over het voorstel van Griselda Molemans in Amsterdam een monument voor "troostmeisjes" op te richten. Volgens Molemans werden de zo'n 70.000 vrouwen die tijdens de Japanse bezetting van Nederlands-Indië gedwongen tot prostitutie werden gedwongen, na de oorlog volkomen onzichtbaar gemaakt. Het zou aldus Molemans het allermooist zijn als deze vrouwen een monument zouden krijgen in de openbare ruimte".

Griselda Molemans

Welnu, echt onzichtbaar zijn die 70.000 troostmeisjes niet meer. Over hen zijn verschillende boeken geschreven: schreef *Levenslang oorlog* (Molemans 2014), *Fifty Years of Silence: The Extraordinary Memoir of a War Rape Survivor* (Jan Ruff-O'Herne 1994), *Comfort Women* (Hilde Jansen en Jan Banning 2013), *Troostmeisjes: Verkrachting in naam van de Keizer* (Brigitte Ars 2000). Maar toch, wie heeft hier ooit van gehoord? Er zijn overigens plannen in de maak om op middelbare scholen iets te doen aan het onderwijs over Nederlands-Indië in het algemeen.⁴

Volgens de website *Welingelichte Kringen* moesten de ongeveer 350.000 soldaten, die Nederlands Indië sinds 1942 bezetten, voor de diensten in de bordelen betalen. Met de bedragen die dit opleverde financierde Japan mede hun oorlogsvoering. Vreemd dat die soldaten zelf moesten betalen terwijl de diensten van de dames toch een oorlogsdoel betrof. De Japanse overheid, aldus de Japanse overheid, had liever niet dat ze besmettingen opliepen bij prostituées of de plaatselijke bevolking misbruikten. Meerdere vliegen dus in één klap.

In 2013 verklaarde Toru Hashimoto, de burgemeester van Osaka, dat troostmeisjes een noodzaak waren, dat "iedereen de rol van de Japanse [eh?] troostmeisjes zou

⁴ <https://historiek.net/geef-geschiedenis-voormalig-nederlands-indie-prominentere-plek-in-onderwijs/154124/>.

moeten begrijpen wanneer soldaten hun leven riskeren in de oorlog en het komt overal voor".⁵

Noodzaak dus, maar de soldaten moesten er wel voor betalen. Het geld werd gestort bij de Bank of Taiwan en bij de Yokohama Specie Bank. Deze banken werden ontmanteld waarvan de door koning Willem I opgerichte Nederlandsche Handel-Maatschappij (NHM) profiteerden. Koning Willem I had zo'n 4000 aandelen. Via vererving is het dividend per aandeel bij uitzondering onbelast uitgekeerd, ook aan aandeelhouders als de Nederlandse Staat en het Koninklijk Huis. Alleen al de stortingen van de laatste drie maanden voordat Japan capituleerde bracht 25,76 miljoen gulden op (in geld van nu 156.5 miljoen euro).⁶

Mocht de gemeente Amsterdam akkoord gaan met de oprichting van een monument zal het Koninklijk Huis misschien wel genegen zijn aan de kosten bij te dragen. In bezette gebieden, zoals nu in Oekraïne, komen verkrachtingen te kust en te keur voor. Was het Japanse systeem "troostmeisjes" beter? Eh, denk het niet, zie het verslag hieronder. En, hele andere vraag, wat gebeurde er met de "troostbabies"? Is het een idee om bij wijze van herinnering een weeshuis in een huidig oorlogsgebied op te richten?

TROOSTMEISJES

door Jan Ruff

Semarang, februari-mei 1944

Jan Ruff

Jan Ruff-O'Herne (1923) werd in februari 1944 met negen andere meisjes uit kamp Ambarawa gehaald en naar een Japans militair bordeel gebracht. Na vier maanden werden ze overgebracht naar een vrouwenkamp op West-Java. Na de oorlog, in 1946 trouwde Jan O'Herne bevrijd met de Britse soldaat Tom Ruff, met wie ze in 1960 naar Australië emigreerde. Vijftig jaar later, toen ze drie Koreaanse 'troostmeisjes' op televisie excuses had horen eisen van Japan, besloot ze met haar verhaal naar buiten te treden. Op 15 februari 2007 legde ze tijdens een algemene hoorzitting over zogenoemde 'troostmeisjes' de volgende verklaring af voor het Amerikaanse Congres.

Ik ben geboren op Java, in het vroegere Nederlands-Indië (nu Indonesië), in 1923 als vierde generatie van een Nederlandse koloniale familie, Ik groeide op op een suikerplantage en had een fantastische jeugd. Ik kreeg onderwijs op Rooms-Katholieke scholen en haalde het eindexamen van de Franciscaner Kweekschool in Semarang op Java.

In 1942, toen ik negentien was, vielen Japanse troepen Java binnen. Samen met duizenden andere vrouwen en kinderen werd ik geïnterneerd in een Japans concentratiekamp. Ik zat twee jaar in het kamp toen in 1944 een aantal hoge Japanse officieren langskwamen. Het bevel werd gegeven: alle ongetrouwde vrouwen van zeven-

⁵ <https://isgeschiedenis.nl/nieuws/japanse-troostmeisjes-in-de-tweede-wereldoorlog>

⁶ <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5326657/troostmeisjes-tweede-wereldoorlog-nederlands-indie-koninklijk-huis>

tien en ouder moeten zich in een rij opstellen op het kampterrein. De officieren liepen naar ons toe en het selectieproces begon. Ze stapten op en neer langs de rij, namen ons op, keken naar ons figuur, naar onze benen, tilden onze kin op. Ze kozen tien mooie meisjes uit. Ik was één van die tien. We kregen te horen dat we mee moesten komen en een kleine tas pakken, omdat we weggehaald werden. Het hele kamp protesteerde, onze moeders probeerden ons terug te trekken. Ik omhelsde mijn moeder, niet wetend of ik haar ooit weer zou zien. We werden in een legertruck gedreven. We waren doodsbang en klampten ons vast aan onze tassen en aan elkaar.

De truck stopte in Semarang voor een groot Nederlands koloniaal huis. Hier moesten we eruit. Eenmaal binnen merkten we al snel wat voor soort huis het was. Een Japanse militair vertelde dat we hier waren voor het seksuele plezier van de Japanners. Het was een bordeel.

We protesteerden luidkeels. We zeiden dat we hier gedwongen gekomen waren, tegen onze wil; dat ze geen recht hadden om ons dit aan te doen, dat het in strijd was met de Geneefse Conventie. Maar ze lachten ons uit en zeiden dat ze met ons konden doen wat ze wilden. We kregen Japanse namen, die op de deuren van onze slaapkamers werden gezet.

Wij waren zo'n onschuldige generatie. Ik wist niets van sex. De afschuwelijke herinneringen aan de 'openingsnacht' van het bordeel hebben mij mijn leven lang achtervolgd. We moesten naar de eetzaal en kropen bij elkaar uit angst toen we het huis zagen volstromen met militairen. Ik haalde mijn gebedenboek tevoorschijn en ging de meisjes voor in gebed, in de hoop dat dit ons zou helpen. Toen begonnen ze ons weg te slepen, één voor één. Ik hoorde het gegil uit de slaapkamers. Ik verstopte me onder de eettafel, maar werd al snel door iemand gevonden. Ik sloeg hem, ik trapte hem uit alle macht. De Japanse officier werd erg kwaad, omdat ik mij niet aan hem wilde geven. Hij haalde zijn zwaard uit de schede en richtte het op mij. Hij dreigde mij te doden als ik niet meewerkte. Ik dook in elkaar in een hoek van de kamer, als een opgejaagd dier dat niet kon ontsnappen. Ik maakte hem duidelijk dat ik niet bang was om te sterven. Ik smeekte hem om een paar gebeden te mogen zeggen. Terwijl ik aan het bidden was, begon hij zich uit te kleden. Hij was niet van plan om mij te doden, hij had niets aan mij als ik dood was.

Toen gooide hij me op het bed en scheurde alle kleren van mijn lichaam. Met zijn zwaard ging hij over mijn naakte lichaam heen en hij speelde met me als een kat met een muis. Ik bood nog steeds weerstand, maar hij wierp zich bovenop me en drukte me met zijn zware lichaam naar beneden. De tranen stroomden me over de wangen toen hij mij op de meest brute manier verkrachtte. Ik dacht dat hij nooit op zou houden.

Toen hij tenslotte de kamer verliet, trilde ik over mijn hele lichaam. Ik raapte wat er aan kleren over was bij elkaar en vluchtte in de badkamer. Daar vond ik een paar andere meisjes. Iedereen huilde en verkeerde in een totale shock. In de badkamer probeerde ik al het vuil en al de schaamte van mij af te wassen. Gewoon af te wassen. Maar de nacht was nog niet voorbij. Er stonden nog meer Japanners te wachten, en het ging de hele nacht door - dit was slechts het begin - week na week, maand na maand.

Uit: *Omstreden paradijs, ooggetuigen van Nederlands-Indië*, samengesteld en ingeleid door Olf Praamstra en Peter van Zonneveld, 2010 (pp. 225-227).

Chapter News

Montreal

door Robert Kok / Peter Lowensteyn

Op 9 december hield prof. dr. **Larissa van den Herik**, hoogleraar Internationaal Publiek recht aan het Grotius Centrum voor International Legal Studies aan de Leidse Universiteit. De Cleveringa-lezing onder de titel *The Aggression against Ukraine" What is expected of Bystanders?*

Locatie was: Salon François-Chevrette (A-3464). Faculté de droit, Pavillon Maximilien-Caron. 3101-Chemin de la Tour. Université de Montréal.

The lecture drew on an advice by the Dutch Advisory Committee on Public International Law on the obligations of third states to address serious violations of jus cogens norms.

Larissa van den Herik's areas of research and expertise include international peace and security law with a focus on UN sanctions (see e.g. contribution to legal parts of the Watson reports on sanctions and due process of 2006, 2009, and 2012) and terrorism, international criminal law and particularly the law on genocide and crimes against humanity, fact-finding in international law, specifically in conflict situations, and the role of the commissions of inquiry. Her current research focuses on diasporas and international law.

Op zondag 11 december hielden we, alleen voor leden, een kerstviering ten huize van **Pieter Sijkkes**.

Op 19 januari werd de video TOON vertoond ten huize alweer van Pieter Sijkkes.

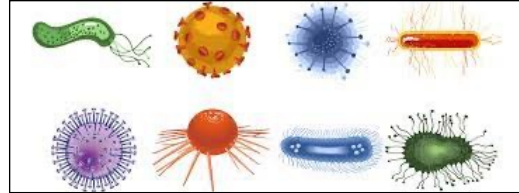
Op 5 maart vond, zoals gewoonlijk bij **Mieke Verboven** thuis, onze poëziemiddag plaats. Mieke had het thema "Johannes Vermeer" vastgesteld, geïnspireerd door de tentoonstelling [Closer to Vermeer](#) die van 10 februari tot 4 juni in het Rijksmuseum te Amsterdam te zien is.

Op 16 februari een lezing over wol door **Astrid Ammerlaan**, ja van schapen! Astrid en haar familie hebben een boerderij in de Eastern Townships waar zij organische knoflook verbouwen maar er ook een paar schapen bij hebben voor de gezelligheid. Astrid verzamelt de wol van deze schapen en verwerkt het om er mooie dingen van te maken. Astrid legde uit hoe dat allemaal gebeurt met behulp van gereedschappen en exemplaren die zij had meegebracht. Ook weer ten huize van Pieter Sijpkas,

Op 16 maart gaf **Peter Tijssen**, ten huize van Pieter

Sijpkas, een voordracht getiteld: *Virussen: vrienden veranderen in vijanden*.

Ottawa door Hans Blokpoel

Op 7 december gaf CAANS penningmeester, prof. dr. Peter Tijssen, de Cleveringa-lezing, getiteld *Virussen, vriend of vijand?* op de residentie van ambassadeur Inez Coppoolse. Tijssen leidde zijn lezing in over het oorlogsgebeuren en over de ervaringen van zijn familieleden in de Spaanse Burgeroorlog, verzet in WWII en in concentratiekampen. Een familielid, bekend acteur in Nederland en Hollywood, zat met prof Telders in Kamp Vught in het Philips Kommando. Zij werden in de zomer van '44 naar Duitse concentratiekampen gedeporteerd.

Tijssens lezing ging over virussen als vriend of vijand.

Virussen zijn niet alleen patho-geen maar ook essentieel voor leven op aarde, zoals de placenta van zoogdieren, waaronder de mens, is gecodeerd door virusgenen. Virussen spelen zelfs een rol in leren en denken. Zo zijn er talloze voorbeelden van vriendelijke virussen. Dit is niet verwonderlijk omdat de helft van ons genoom van virussen afstamt. Virussen worden vooral vijandig als ze van een diersoort op het andere kunnen overspringen, bijvoorbeeld door mutaties. Ook werd er aandacht geschonken aan de keerzijde van infecties: immuniteit en vaccinaties.

Op donderdag 2 februari gaf prof. em. dr. **Pieter Sijpkas**, aan de School of Architecture, Faculty of Engineering, McGill University, een powerpoint-presentatie over het leven van vijf vrouwen: een architect, een botanist, een fotograaf, een schilder en een schrijver. De lezing werd in onze nieuwe locatie, het Chartwell Rockcliffe Retirement Residence aan 100 Island Drive Road te Ottawa gegeven.

Op 7 maart gaf **Toon Dreessen** een presentatie getiteld *Urban Planning and Livability of Ottawa compared with cities in Europe* at the Rockcliffe Retirement Residence. Toon Discussed policies that can enhance design quality that is people-focused, climate resilient and responsive to the needs of aging and accessibility.

Toon Dreessen is a graduate of Carleton University, served as president of the OAA (Ontario Association of Architects) in 2015 and 2016 and was inducted into the RAIC College of Fellows and the Order of DaVinci. He leads Architects DCA and is responsible for award-winning and high-profile projects. DCA is a company with roots dating back more than 40 years and is ISO 9001:2015 certified. He leads the company in strategic, visionary, and thoughtful design approaches.

Toon not only philosophises about architecture and urban planning. He is also an activist and we can read about his opinions in the *Ottawa Citizen* and the *Globe and Mail*.

More about DCA Architects: <https://www.youtube.com/watch?v=TB1riXAtZVs>

From the journals Basil Kingston

First of all, I want to speak of a publication from the *Orde van den Prince*. Longtime CAANS members will remember them. They are a body of distinguished volunteers in the Netherlands, Belgium and a number of other countries, devoted promoting Dutch and Flemish language and culture. The 'Prince' stands for William the Silent, and its motto embodies his principles: Amicitia et Tolerantia – friendship and tolerance.

Formerly the Orde put out a newsletter which combined serious political discussion with reports from their organization and its chapters; now they are pursuing their goal by publishing a magazine called Noord & Zuid, in which people from a variety of disciplines publish essays on a common theme. I have received two issues, for which I thank them: the March 2021 issue, on rituals, and the March 2022 issue, called "Zo spreekt de stilte: over de vele stemmen van verstilling." Both issues' lengthy lists of contributions look inviting.

Needless to say, the issues of **Septentrion** that I reviewed in December were #2 and #3. I apologize for the typo. I also apologize for saying that the pages of this periodical are unfixable. If pages of a book are fixed, it means they are discoloured (usually brown). I thought it meant they were bent. The pages of *Septentrion*, of course, cannot be bent because they are cut off at the corners – an ingenious solution to an old problem.

Septentrion has reached its 50th anniversary, and issue #4 is devoted to what it has existed all these years to promote, namely knowledge of and understanding among the Netherlands, Belgium and France. Hans Vanacker contributes a history of the periodical, its ups (government funding) and downs (budget cuts). The chief problem it faces is that people still think in terms of being solely French – or Dutch – speaking. As

a result, when Walloons speak of Belgian literature they mean works in French, whereas Flemings speak of Flemish literature and don't distinguish Walloon from French; neither knows the work of the other. A national Belgian literature is a new idea. But as one article remarks, in Brussels one has learned to be polyglot without difficulty, so it is possible to overcome this old mindset. Of the two means of doing something about this, one is translation, and there is a slow but steady increase in the amount of Dutch-language works being published in French. The other is language teaching, and there the picture is improving in Wallonia (teachers are being trained to meet students' needs for everyday oral Dutch) but not in France (budgetary neglect has led to a shortage of programs and even of qualified teachers).

Paul van Ostaijen

The critical review section begins with Paul van Ostaijen, whom the reviewer calls Antwerp's Kafka. We learn also that thriller writing is becoming accepted in the Netherlands as literary creation; the field is noted today for the rising number of women writers, and for a fondness for trilogies. There are translated extracts from three novels.

Issue #5 is about Brussels. We receive an explanation of its government (people can vote for four levels of parliament, but non-citizens tend to vote only for the local and European ones). We hear of a theatrical company that performs in both languages at once, thanks to sur titling, and a literary reading center which welcomes writers in any language whatever, thanks to simultaneous translation.

We learn about an academic organization which is interdisciplinary, inter-university and bilingual and forms teams to investigate any problem brought to it by a local government authority. Equally inclusive are the "third spaces" of the capital (empty lots, abandoned buildings) which house all manner of artistic and creative activities, language classes, etc., expressions of many different cultures, for as long as gentrification holds off.

Individual writers have their own reasons for feeling at home and able to write in Brussels. One of them because people don't keep asking her where she is from; another because he keeps finding interesting old buildings to enjoy.

Apart from the articles about Brussels (in pink ink), there are general articles (in black ink). We learn about the Société Générale de Belgique, the bank which industrialized Belgium but has since been bought out by French interests. The Netherlands did not impose restrictions on church gatherings during the Covid pandemic, but Belgium did. For 25 years, Wallonia has used immersion to teach Dutch successfully; Flanders is beginning to use it for French. At the same time, the recordings of the Flemish of France are being digitized. There are book reviews, poems, translated extracts, a rich offering, as ever.

Stichting Nederlanders buiten Nederland
Secretariaat: Wilerweg 22, 4600 Olten, Zwitserland
www.nederlandersbuitennederland.nl – info@snbn.nl

Persbericht

SNBN: grote teleurstelling over nieuw wetsvoorstel dubbele nationaliteit

NEW YORK - Stichting Nederlanders Buiten Nederland (SNBN), die de belangen van honderdduizenden Nederlanders wereldwijd behartigt, is stomverbaasd over het [wetsvoorstel tot wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap](#) en het blijven afpakken van de Nederlandse nationaliteit. Duidelijk is dat voor het overgrote deel bewust geen rekening wordt gehouden met de problemen die de Nederlanders buiten Nederland al jarenlang, soms al decennialang plagen.

De grote woorden van de regering in het regeerakkoord blijken hol: voor verreweg de meeste Nederlanders buiten Nederland blijven verbeteringen op het gebied van nationaliteit uit. Slechts een kleine groep zal profiteren van het voorstel.

“Dit is een dooie mus. De hoofdregel dat je het Nederlanderschap automatisch, onmiddellijk, zonder waarschuwing en zonder recht op beroep verliest bij aanvaarding van een andere nationaliteit blijft bestaan. Oftewel, het principe “nee, tenzij” blijft overeind, in tegenstelling tot bijna alle omringende Europese landen”, zo verwoordt voorzitter Eelco Keij de teleurstelling. “Bovendien wordt er, opnieuw, niets gedaan voor al die duizenden Nederlanders die ook vóór 2003 onvrijwillig het Nederlanderschap hebben verloren.” Al in 2016 heeft de Nationale Ombudsman [er op aangedrongen](#) een eenmalige regeling voor hen in te voeren.

De huidige regelgeving is zeer complex met allerlei uitzonderingen op uitzonderingen. Het wetsvoorstel maakt het nog complexer. De regels zijn voor een normale burger niet te begrijpen. Als het waar is dat het wetsvoorstel eigenlijk te vroeg publiek is gemaakt, zoals wordt beweerd, dan biedt de SNBN graag aan om mee te werken een betere, alomvattende versie die daadwerkelijk de belangen van álle (onvrijwillige oud-) Nederlanders buiten Nederland in het oog houdt.

Daarnaast bezint de SNBN zich op verdere acties.

Voor vragen / opmerkingen:

- Eelco Keij, voorzitter, ejkeij@gmail.com, telefoon +16467063032
- Twan Laan, secretaris, twan.laan@gmail.com, telefoon +41 79 519 64 67

**Canadian Association for the Advancement of Netherlandic Studies
2023 MEMBERSHIP**

Please note that membership is from January 1 to December 31

Membership of CAANS is twenty-five dollars (twenty dollars for those who are also member of the local chapter) for which Official Tax Receipts for a tax credit (about 35-50%, depending on province) will be remitted. Local chapters will not remit Official Tax Receipts. CAANS-National is a charitable educational organization and welcomes additional donations.

Membership fees or donations are preferably transmitted via the secure <https://www.canadahelps.org/en/charities/canadian-association-for-the-advancement-of-netherlandic-stu/> website since this can be done via credit card, debit card or PayPal and therefore allows national and international payments without necessitating an account in different countries, and an instantaneous remittance of the tax receipt. To do this, enter this website and click on **Donate Now**. After filling out the forms, reviewing and clicking on **Complete Donation**, click on **Receipt 1** (in red) to download your Official Tax Receipt. You will also receive an instant email with your Tax Receipt.

Please contact our treasurer for step-by-step instructions if needed (peter.tijssen@iaf.inrs.ca) with "CAANS payment instructions" in the subject line.

For those not feeling at ease paying via the internet, cheques can always be sent to our treasurer.

Address: Mr. Peter Tijssen, Treasurer of CAANS,
76 Winston Circle, Pointe-Claire, QC H9S 4X6

Inter-access-transit 01201 ; account 0246721
National Bank of Canada, 2800, boulevard St-Charles, Kirkland, QC H9H 3B6

Our Newsletter and our Journal (CJNS/RCEN) are distributed by email, so please be sure to give your email address below. We will not share this email address with anyone!

Send an email to peter.tijssen@iaf.inrs.ca when you remit your fees or a donation with:

1. your name
2. mailing address
3. home and any other phone numbers
4. email address
5. your profession (If academic, please specify discipline)

Association canadienne pour l'avancement des études néerlandaises ADHÉSION 2023

Veillez noter: on devient membre pour une année civile.

La cotisation à l'ACAEN est de vingt-cinq dollars (vingt dollars pour des membres d'une section locale). Cette somme est un don charitable aux fins d'impôt et les donateurs recevront un reçu aux fins d'impôt (crédit d'impôt de 35-50% selon les provinces). ACAEN-National est une organisation éducative charitable et encourage des dons supplémentaires.

Les frais d'adhésion ou des dons sont transmises de préférence via le site sécuritaire <https://www.canadahelps.org/fr/organismesdebienfaisance/canadian-association-for-the-advancement-of-netherlandic-stu/> car cela peut être fait par carte de crédit, carte de débit, Interac ou PayPal et permet donc des paiements nationaux et internationaux sans nécessiter un compte dans les différents pays, et une remise instantanée du reçu d'impôt. Pour ce faire, entrez dans le site, et cliquez sur « **Faites un don** ». Après avoir rempli les formulaires et une vérification et en cliquant sur le « **don complet** », cliquez sur **reçu 1** (en rouge) pour télécharger votre reçu d'impôt officiel. Vous recevrez également un courriel instantané avec votre reçu d'impôt.

S'il vous plaît contacter notre trésorier pour les instructions étape-par-étape si nécessaire (peter.tijssen@iaf.inrs.ca) avec des «instructions de paiement d'ACAEN» dans la ligne objet.

Pour ceux qui ne se sentent pas à l'aise de payer via internet, des chèques peuvent toujours être envoyés à notre trésorier.

M. Peter Tijssen , Trésorier de l'ACAEN,
76 cercle Winston , Pointe-Claire , QC H9S 4X6

Inter-access-transit 01201 ; account 0246721 ;
National Bank of Canada, 2800, boulevard St-Charles, Kirkland , QC H9H 3B6

Nous distribuons notre Bulletin et notre Journal (CJNS/RCEN) par email (courriel). Vous voudrez donc bien donner votre adresse email ci-dessous. Nous ne la donnerons à personne!

Lorsque vous payez, envoyez un courriel à peter.tijssen@iaf.inrs.ca avec :

1. Nom
2. Adresse pour correspondance
3. Téléphone: (travail), (domicile)
4. Courriel (email)
5. Profession (Les universitaires voudront bien préciser leur discipline)

OFFICERS/ MEMBRES DU BUREAU

President

Tanja Collet
Languages, Literatures and Cultures Uni-
versity of Windsor
Windsor, ON N9B 3P4
tcollet@uwindsor.ca

Vice-President

Marianne Verheyen
University of Toronto
School of Continuing Studies
158 St. George Street
Toronto, Ontario M5S 2V8
marianne.verheyen@utoronto.ca

Past President

Michiel Horn, Professor Emeritus of History
and University Historian
York University, Glendon Campus
Toronto, ON M4N 3M6
schuhhorn@sympatico.ca

Secretary

Mary Eggermont-Molenaar
1416 - 29 St. NW
Calgary, AB T2N 2V1
memo45@shaw.ca

Treasurer

Peter Tijssen, 76 Winston Circle
Pointe-Claire, QC H9S 4X6
peter.Tijssen@iaf.inrs.ca

CJNS/RCEN Interim Editor

Tanja Collet
Languages, Literatures and Cultures Uni-
versity of Windsor
Windsor, ON N9B 3P4
tcollet@uwindsor.ca

CJNS/RCEN Editor Emeritus

Basil D. Kingstone
Department of French
University of Windsor
Windsor, ON N9B 3P4
bkingst@uwindsor.ca

Newsletter Editor

Mary Eggermont-Molenaar

Associate Newsletter Editor

Peter Lowensteyn - Layout &
Communications

Webmaster

Peter Lowensteyn
webmaster@caans-acaen.ca
(Site: <http://www.caans-acaen.ca>)

Archivist

Maximiliaan van Woudenberg
Professor of English and Communications
Sheridan Institute of Technology
Oakville, ON L6H 2L1
maximiliaan@linkemik.com

Members at Large

J.I. (Hans) Bakker
Dept of Soc. and Anthro. MacKinnon 6
University of Guelph
50 Stone Road East
Guelph, Ontario Canada N1G 2W1
hbakker@uoguelph.ca

Gerrit Gerrits

Dept. of History and Classics
Acadia University
Wolfville, NS B4P 2R6
gerrit.gerrits@acadiau.ca

Martien de Leeuw

School of Industrial Design
Carleton University
martiendeleeuw@gmail.com

Willemina Seywerd

265 Scarborough Crescent
Scarborough, ON M1M 2J7
wseywerd@gmail.com

Chapter Secretaries & Contacts

Calgary - Mary Eggermont:

memo45@shaw.ca

Montreal - Peter Lowensteyn:

peter@lowensteyn.com

Ottawa - Frank Mourits:

fmourits@gmail.com

Toronto - Marianne Verheyen:

mverheyen@sympatico.ca

CAANS/ACAEN Archives 1971-2013

Kings University

Gerry Segger Heritage Collection

Dr. William Van Arragon

1.780.465.3500. Ext. 8074

Bonita Bjornson, archiviste

1.780.465.8 04.

9125-50 Street

Edmonton, AB., T6B 2H3

The CAANS Newsletter appears three times a year, in April, August and December. It is a publication of the *Canadian Association for the Advancement of Netherlandic Studies* and free to all the Association's members.

Le Bulletin de l'ACAEN paraît trois fois par an (avril, août, décembre). C'est une publication de *l'Association canadienne pour l'avancement des études néerlandaises*, dont les membres le reçoivent gratuitement.

Items for the Newsletter should be sent to Mary E.M (memo45@shaw.ca) preferably as an attachment to an email, in WordPerfect or Word.

Pour publier dans le Bulletin, prière d'envoyer votre texte à Mary E.M (memo45@shaw.ca) sous forme d'attachement à un courriel en WordPerfect ou Word. Merci!

Notice from our Treasurer, Peter Tijssen:

A few of you have not yet paid for this year. The good news is that from now on membership fee is \$25.00 for everyone.

If you are not sure if you have contributed this year, I encourage you to send a short email to peter.tijssen@iaf.inrs.ca.

Please note that some memberships for CAANS (National) are collected through your local chapter. If in doubt, ask the treasurer of your local chapter if this is the case.